

Συνδαιτυμόνες του Μεγάλου Δείπνου
(Αναφορά στα μηνύματα της Μ.Πέμπτης)

ΛΑΜΠΡΟΥ ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου - Καθηγητού

“Τη Αγία και Μεγάλη Πέμπτη οι τα πάντα καλώς διαταξάμενοι θείοι πατέρες αλληλοδιαδόχως εκ τε των θείων αποστόλων και των ιερών Ευαγγελίων παραδεδώκασιν ημίν τέσσερα τινα εορτάζειν, τον ιερόν Νιπτήρα, τον Μυστικόν Δείπνον (δηλαδή την παράδοσιν των καθ’ ημάς φρικτών μυστηρίων), την υπερφυά προσευχήν και την προδοσίαν αυτήν”. Αυτό είναι το συναξάρι της Μ.Πέμπτης.

Αγαπητοί φίλοι ακροατές, από σήμερα μπαίνουμε στην τελική ευθεία για το Θείο Πάθος. Την Μ. Πέμπτη οι θείοι πατέρες καθόρισαν να εορτάζουμε τα μεγάλα γεγονότα που συνέβηκαν την ημέρα που ο Χριστός μας συνελήφθηκε από τους ανόμους εχθρούς Του. Σύμφωνα με τα ιερά Ευαγγέλια την Πέμπτη ημέρα εκείνης της εβδομάδος ο Κύριος, ως Θεός, γνωρίζοντας τα μέλλοντα να συμβούν θέλησε να δειπνήσει για τελευταία φορά με τους αγαπημένους Του μαθητές. Γι’ αυτό οργάνωσε τραπέζι σε κάποιο υπερώο της Ιερουσαλήμ. Ο δείπνος αυτός έγινε την Πέμπτη το βράδυ, ονομάζεται δε Μυστικός Δείπνος επειδή κατά τη διάρκειά του έλαβαν χώρα σπουδαιότατα γεγονότα που έχουν σχέση με τη σωτηρία μας, ακατανόητα στο ανθρώπινο μυαλό.

Πρώτη ενέργεια του Χριστού μας πριν αρχίσει ο δείπνος στο υπερώο ήταν να πλύνει τα πόδια των μαθητών Του. Στην αρχαία εποχή ήταν συνήθεια πριν από το δείπνο οι δούλοι να πλένουν τα πόδια των κυρίων των και των ξένων που παραβρίσκονταν στο δείπνο. Ήταν λοιπόν καθαρά ταπεινή υπηρετική εργασία, που ταίριαζε να την εκτελούν μόνο οι δούλοι. Ο Χριστός μας έζωσε μια ποδιά πήρε μια λεκάνη και άρχισε να εκτελεί αυτή τη δουλική εργασία, προς μεγάλη έκπληξη των μαθητών Του. Ο επί κεφαλής των αποστόλων ο Πέτρος αρνήθηκε κατηγορηματικά να του πλύνει ο δάσκαλός του τα πόδια. Βέβαια ο Χριστός τον επέπληξε έντονα, λέγοντάς του πως αν δεν δεχτεί αυτή την υπηρεσία δεν θα έχει θέση στη βασιλεία Του! Με αυτή Του την ενέργεια ο Κύριος ήθελε να δείξει τόσο στους μαθητές Του, οι οποίοι σε λίγο θα γινόταν οι συνεχιστές

του έργου Του, όσο και σε όλους τους ανθρώπους να υπηρετούν ο ένας τον άλλο.

Στη συνέχεια έφαγε με τους αγαπημένους Του μαθητές τον τελευταίο πασχάλειο δείπνο. Κατά τη διάρκεια αυτού έγιναν συνταρακτικά γεγονότα. Πρώτ' απ' όλα καταδείχθηκε ο προδότης μαθητής, ο οποίος εξαιτίας της φιλαργυρίας του θα έφθανε στο σημείο λίγο μετά να προδώσει τον δάσκαλό του. Όταν αυτός αποχώρησε, κάτω από τα έκπληκτα μάτια των υπολοίπων μαθητών, ο Κύριος τέλεσε τη Θεία Ευχαριστία. Αφού ύψωσε και έκοψε τον άρτο, ευλόγησε και είπε " λάβετε φάγετε τούτο εστί το σώμα μου" (Ματθ.κστ'26) "το υπέρ υμών διδόμενον" (Λουκ.κβ'19). Κατόπιν, "μετά το δειπνήσαι" (Λουκ.κβ'19), έλαβε το ποτήριο με τον οίνο και αφού ύψωσε και ευχαρίστησε είπε "πίετε έξ αυτού πάντες ' τούτο γαρ εστί το αίμα μου το της καινής διαθήκης το περί πολλών εκχυνόμενον εις άφεσιν αμαρτιών" (Ματθ.κστ'26-28). Και "έπιον εξ αυτού πάντες" (Μαρκ.ιδ'23). Αυτή ήταν η παράδοση του φρικτού μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας στην Εκκλησία. Έδωσε δε σαφή εντολή "τούτο ποιείτε εις την εμήν ανάμνησιν" (Λουκ.κβ'19). Πρόκειται για την μεγάλη και υπερφυή Θυσία την οποία τέλεσε ο Κύριος, ο Ίδιος θύτης και θύμα, η οποία αντικατέστησε όλες τις ανθρώπινες αναποτελεσματικές θυσίες. Το τίμιο Σώμα και το Αίμα του Χριστού "αληθώς εστι βρώσις" (Ιωάν.στ'55). Ο Κύριος μας διαβεβαίωσε πως "ο τρώγων με κακείνος ζήσεται" (Ιωάν.στ'57). Αυτό κάνει και η αγία μας Εκκλησία τελεί στα ιερά θυσιαστήριά της αυτή την αναίμακτη θυσία στο διηνεκές.

Μετά από αυτό ο Κύριος, γνωρίζοντας το τέλος της επί γης παρουσίας Του, έδωσε τις τελευταίες συμβουλές στους αγαπημένους Του μαθητές. Τον μακρό αυτό λόγο διάσωσε ο Ιωάννης στα ιδ', ιε' και ιστ' κεφάλαια του Ευαγγελίου του. Πρόκειται για λόγια τρυφερότητας, συμπάθειας, ευγνωμοσύνης και ψυχολογικής στήριξης αυτών μπροστά στα άδικα παθήματά Του, στο σταυρικό θάνατο και την αποδημία Του από τον κόσμο αυτό. Ακολουθεί η περίφημη αρχιερατική προσευχή Του προς τον Πατέρα (Ιωάν.ιζ' κεφ.), τονίζοντας ιδιαίτερα την αγωνία Του για την ενότητα των μαθητών Του.

Ύστερα πήρε τους αποστόλους και ανέβηκε στο Όρος των Ελαιών για την κατ' ιδίαν προσευχή Του. Εκεί έγινε και η σύλληψή του από τη ρωμαϊκή σπείρα καθ' υπόδειξη του προδότη Ιούδα, "φιλίματι δολίω".

Η Αγία και Μεγάλη Πέμπτη κατέχει ξεχωριστή θέση στην ευσεβή συνείδηση των πιστών. Η εξαίσια υμνολογία του Όρθρου της ημέρας, η οποία ψάλλεται την εσπέρα της Μ. Τετάρτης, δημιουργεί μια δυνατή συναισθηματική φόρτιση στις ψυχές όλων μας. Εισερχόμαστε ήδη στην τελική ευθεία του Θείου Πάθους.

Υπέροχο πραγματικά είναι και το υμνολογικό περιεχόμενο της αγίας αυτής ημέρας. Δημοφιλές είναι το αρκτικό τροπάριο "Ότε οι ένδοξοι μαθηταί...", μέσω του οποίου παροτρύνονται οι πιστοί να αποφύγουν τα πάθη του προδότη Ιούδα. Επίσης ο κανόνας, ποίημα του Κοσμά του μοναχού αποτελεί ένα κορυφαίο ποίημα της Εκκλησίας μας. Στο κοντάκιο "Τον άρτον λαβών εις χείρας ο προδότης..." ποίημα του περιφήμου Ρωμανού αποτυπώνεται με ακρίβεια η δολιότητα και η αθλιότητα του Ιούδα. Ο Οίκος, ποίημα του Συμεών του Υμνογράφου, καλεί τους πιστούς να μιμηθούν τους μαθητές του Χριστού και να προσέλθουν στην πνευματική τράπεζα "καθαραίς ταις ψυχαίς" να ζήσουν το μυστήριο της απολύτρωσης. Εκπληκτικά τροπάρια είναι τα στιχηρά των Αίνων "Συντρέχει λοιπόν το συνέδριον των Ιουδαίων..." ποίημα Κοσμά του μοναχού, "Ιούδας ο παράνομος ο βάψας εν τω δείπνω την χείρα...", "Ιούδας ο προδότης δόλιος ων..." κλπ., ποιήματα Ιωάννου του μοναχού, ιστορούν την προδοσία του αγνώμονα μαθητή. Υπέροχο είναι ακόμα και το δοξαστικό "Όν εκήρυξεν Αμνόν Ησαίας έρχεται επί σφαγήν εκούσιον...". Καταπληκτικά είναι επίσης και τα απόστιχα τροπάρια, ποιήματα του πατριάρχου Μεθοδίου, "Σήμερον το κατά του Χριστού πονηρόν συνήχθη συνέδριον...", "Σήμερον ο Ιούδας το της φιλοπτωχείας κρύπτει προσωπίον...", και " Μηδείς, ω πιστοί, του δεσποτικού δείπνου αμύητος...", παρουσιάζουν κατά τρόπο ποιητικότατο την σύλληψη και την ψευδοδίκη του Κυρίου. Θαυμαστό είναι ακόμα και το δοξαστικό των αποστίχων "Μυσταγωγών σου Κύριε..." με το οποίο καλούνται οι μαθητές Του από Αυτόν να γίνουν διάκονοι των ανθρώπων, όπως Εκείνος.

Ο βαδίζων επί το εκούσιον πάθος Κύριος μας καλεί όλους μας να γίνουμε συνδαιτυμόνες του Μυστικού Του Δείπνου, της πνευματικής Του τράπεζας, όπου παρατίθεται ως έδεσμα, το ατίμητο Σώμα Του για βρώση και το πανάγιο Αίμα Του για πόση. Η μετοχή σε αυτή την τράπεζα είναι προϋπόθεση προκειμένου να έχουμε την μακάρια ελπίδα ότι θα λάβουμε μέρος και στο μεγάλο και ατέρμονο δείπνο της Βασιλείας Του. Ας τον ακολουθήσουμε λοιπόν και μετά το δείπνο ως τη σύλληψη, ως το σταυρό και ως τον τάφο, ώστε να αξιωθούμε και της συνανάστασης μαζί Του!

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΥΡΩΝΟΣ